

## บทที่ 4 ข้อมูลประเทศกัมพูชา

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลประเทศกัมพูชาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ งานวิจัย บทความ วารสารวิชาการ และเว็บไซต์องค์กรที่เชื่อถือได้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของผู้ให้บริการโลจิสติกส์กัมพูชาและไทย ประกอบด้วยข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ข้อมูลเศรษฐกิจ การค้าการลงทุนกับกัมพูชา การเมืองการปกครอง และการคมนาคมและโครงข่ายโลจิสติกส์ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

### 4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

#### 4.1.1 ภูมิประเทศ

ประเทศกัมพูชาตั้งอยู่ตอนใต้ของอินโดจีน เป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความกว้างจากเหนือจรดใต้ 440 กิโลเมตร และความยาวจากตะวันออกถึงตะวันตก 560 กิโลเมตร เนื้อที่ทั้งหมดของประเทศกัมพูชา 181,035 ตารางกิโลเมตรคิดเป็นเนื้อที่ 1 ใน 3 ของประเทศไทย โดยประมาณ ประเทศกัมพูชามีพื้นที่ใหญ่เป็นลำดับที่ 8 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสำนักงานอุทยานวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555)

ประเทศกัมพูชามีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้ ทิศเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาว ทิศใต้มีอาณาเขตติดต่อกับอ่าวไทยของประเทศไทย ทิศตะวันตกอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยจังหวัดตราด สระแก้ว และจันทบุรี ทิศตะวันออกมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเวียดนาม (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2554)

#### 4.1.2 เมืองหลวง และเมืองสำคัญ

เมืองหลวงของประเทศกัมพูชาชื่อ กรุงพนมเปญ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการค้าและอุตสาหกรรม การเมืองศูนย์ราชการ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมดั้งเดิมของกัมพูชา เป็นแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตและเป็นศูนย์กระจายสินค้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ รองเท้า นอกจากนี้กรุงพนมเปญยังเป็นที่ตั้งของโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งห่างจากท่าอากาศยานนานาชาติกรุงพนมเปญเพียง 8 กิโลเมตร (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2554) นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทาง

บก น้ำ และอากาศมีถนน 7 สายที่สำคัญเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนเส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างประเทศเวียดนาม ไทย ลาว และกัมพูชา (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555)

เมืองสำคัญของประเทศกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดสีหนุวิลล์ ห่างจากกรุงพนมเปญ 246 กิโลเมตร เป็นเมืองสำคัญคือมีชายทะเลยอดนิยมมากที่สุดของกัมพูชา เป็นเมืองท่าที่สำคัญ เนื่องจากมีท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียวของประเทศกัมพูชา ชื่อท่าเรือสีหนุวิลล์ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555) จังหวัดพระตะบองมีความสำคัญคือ เป็นแหล่งปลูกข้าว แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของกัมพูชามากมาย จังหวัดเกาะกงมีความสำคัญคืออนุญาตให้นักลงทุนสามารถลงทุนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากจังหวัดนี้มีการปกครองแบบพิเศษ เช่น มีการเปิดคาสิโนได้โดยไม่ผิดกฎหมาย จังหวัดเสียมราฐ หรือเสียมเรียบ เป็นที่ตั้งของนครวัด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของกัมพูชา จังหวัดกัมปงจาม มีความสำคัญคือเป็นแหล่งผลิตยางพารา และพืชไร่ (กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, 2554)

#### 4.1.3 ประชากร การศึกษา ภาษา

ประชากรของประเทศกัมพูชามีจำนวนประมาณ 15,205,539 คน มีจำนวนประชากรอยู่ในลำดับที่ 68 ของโลก (Central Intelligence Agency: CIA, 2013) และเป็นอันดับที่ 7 ของอาเซียน ชาวกัมพูชาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 96 มุสลิมร้อยละ 2.2 เวียดนามร้อยละ 0.4 จีนร้อยละ 0.2 และจำนวนที่เหลือเป็นชาวเขา 17 เผ่า หรือชนกลุ่มน้อย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 95 (กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, 2554)

โครงสร้างประชากร แยกตามอายุได้ ดังนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นถึงวัยกลางคน หรือช่วงอายุ 15 – 64 ปี คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมาเป็นวัยเด็กอายุ 0 - 14 ปี มีร้อยละ 32.2 และวัยชรา อายุ 65 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 3.8 (สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) สพพ., 2556)

การศึกษาของชาวกัมพูชา มีอัตราการรู้หนังสือร้อยละ 73.6 (กองบัญชาการกองทัพไทย, 2556) ภาษาของประเทศกัมพูชา ชาวกัมพูชาใช้ภาษาเขมร เป็นภาษาราชการ ภาษาอังกฤษนิยมใช้เป็นภาษาที่สอง ประชาชนชาวกัมพูชาบางส่วนนิยมใช้ภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากเคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศฝรั่งเศส (สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) สพพ., 2556)

## 4.2 ข้อมูลเศรษฐกิจ

### 4.2.1 ข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญของกัมพูชา

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้สรุปข้อมูลทางเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาไว้ใน สรุปรายงานภาวะเศรษฐกิจการเงิน ราชอาณาจักรกัมพูชาปี 2554 และแนวโน้มปี 2555 โดยมีข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญของปี 2554 สรุปได้ดังนี้

- 1) สกุลเงินของกัมพูชา คือ เรียล (Riel)
- 2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีมูลค่าประมาณ 14.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
- 3) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 6.1
- 4) อัตราเงินเฟ้อร้อยละ 5.5
- 5) เงินสำรองระหว่างประเทศ 3,080 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- 6) รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี 909 ดอลลาร์สหรัฐ (สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) สพพ., 2556)
- 7) แรงงาน 8.8 ล้านคน (สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) สพพ., 2556)
- 8) มูลค่าการค้าระหว่างประเทศประมาณ 11,722 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- 9) กัมพูชาขาดดุลการค้า 2,116 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- 10) การส่งออก กัมพูชามีมูลค่าส่งออกประมาณ 4,803 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้าที่ส่งออก ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ คิดเป็นร้อยละ 84.0 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของกัมพูชา
- 11) สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ยางพารา ข้าว ผลิตภัณฑ์จากปลา ข้าวโพด ถั่วเหลือง ใบยาสูบ ผลิตภัณฑ์จากไม้ สินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม รองเท้าและ สิ่งทอ (สำนักงานพัฒนาการตลาดต่างประเทศ, 2555)
- 12) ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศกัมพูชา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น ฮองกง แคนาดา สิงคโปร์ (สำนักงานพัฒนาการตลาดต่างประเทศ, 2555)
- 13) การนำเข้า กัมพูชามีมูลค่านำเข้าประมาณ 6,919 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปเป็นมูลค่ามากที่สุดของสินค้านำเข้าทั้งหมดของกัมพูชา
- 14) สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป อาหารและเครื่องดื่ม ผ้าฝ้าย รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์ เหล็ก เหล็กกล้า

และผลิตภัณฑ์จากเหล็ก เครื่องสำอาง สบู่ น้ำตาลทราย และผลิตภัณฑ์ยาง (สำนักงานพัฒนาการตลาดต่างประเทศ, 2555)

15) ตลาดนำเข้าที่สำคัญของประเทศกัมพูชา ได้แก่ ไทย จีน เวียดนาม

#### 4.2.2 ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา

สำนักพัฒนาการตลาดต่างประเทศ (2555) ได้สรุปข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาไว้ใน Fact Sheet ของประเทศกัมพูชา โดยมีข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาปี 2554 และปี 2555 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา

| รายการ       | มูลค่า(ล้านเหรียญสหรัฐ) |                     |                     | เพิ่ม/ลด (ร้อยละ) |                         |                         |
|--------------|-------------------------|---------------------|---------------------|-------------------|-------------------------|-------------------------|
|              | 2554<br>(ทั้งปี)        | 2554<br>(ม.ค.-พ.ค.) | 2555<br>(ม.ค.-พ.ค.) | 2554<br>(ทั้งปี)  | 2554<br>(ม.ค.-<br>พ.ค.) | 2555<br>(ม.ค.-<br>พ.ค.) |
| มูลค่าการค้า | 3,081.35                | 1,175.37            | 1,776.95            | 20.51             | 3.51                    | 51.18                   |
| การส่งออก    | 2,905.40                | 1,091.21            | 1,656.56            | 24.05             | -0.41                   | 51.81                   |
| การนำเข้า    | 175.95                  | 84.16               | 120.39              | -18.12            | 111.62                  | 43.06                   |

ที่มา : สำนักพัฒนาการตลาดต่างประเทศ (2555)

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา พบว่าในปีพ.ศ.2554 มูลค่าการส่งออกสินค้าจากกัมพูชามายังไทยเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าการนำเข้าลดลง ทำให้การค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาขยายตัวร้อยละ 20.51 และในปีพ.ศ.2555 เดือนมกราคมถึงพฤษภาคมมูลค่าการส่งออกสินค้ามากกว่าการนำเข้าทำให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาขยายตัวร้อยละ 51.18

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลสินค้าหลักที่ประเทศไทยส่งออกไปประเทศกัมพูชา ปีพ.ศ. 2554 - 2555

| สินค้า                                 | มูลค่าส่งออก<br>(ล้านเหรียญสหรัฐ) |                     | อัตราการขยายตัว<br>(ร้อยละ) |                     |
|----------------------------------------|-----------------------------------|---------------------|-----------------------------|---------------------|
|                                        | 2554<br>(ทั้งปี)                  | 2555<br>(ม.ค.-พ.ค.) | 2554<br>(ทั้งปี)            | 2555<br>(ม.ค.-พ.ค.) |
| 1. น้ำมันสำเร็จรูป                     | 448.70                            | 274.40              | 49.40                       | 66.39               |
| 2. น้ำตาลทราย                          | 262.30                            | 126.40              | 27.16                       | 38.55               |
| 3. อัญมณีและเครื่องประดับ              | 19.70                             | 81.80               | 1628.93                     | 365.43              |
| 4. เครื่องดื่ม                         | 145.70                            | 78.20               | 26.17                       | 28.69               |
| 5. เครื่องสำอาง สบู่                   | 128.10                            | 61.30               | 59.89                       | 42.22               |
| 6. ปูนซีเมนต์                          | 105.50                            | 59.00               | -11.20                      | 24.26               |
| 7. เครื่องยนต์สันดาปภายใน<br>แบบลูกสูบ | 78.90                             | 48.50               | 13.25                       | 14.08               |
| 8. เคมีภัณฑ์                           | 91.60                             | 47.60               | 18.58                       | 46.21               |
| 9. ผลิตภัณฑ์ยาง                        | 92.50                             | 44.70               | 26.31                       | 16.91               |
| 10. รถจักรยานยนต์และ<br>ส่วนประกอบ     | 55.0                              | 40.80               | 2.53                        | 57.04               |
| การส่งออกทั้งหมดทั้งสิ้น               | 2,905.40                          | 1,656.60            | 24.05                       | 51.81               |

ที่มา : สำนักพัฒนาการตลาดต่างประเทศ (2555)

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลสินค้าหลักที่ประเทศไทยส่งออกไปประเทศกัมพูชาปีพ.ศ. 2554 - 2555 แสดงให้เห็นว่าสินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปกัมพูชา 3 อันดับแรกได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป น้ำตาลทราย และอัญมณี เครื่องประดับ โดยอัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าส่งออกของไทยที่มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดของสินค้าทั้ง 10 อันดับของไทยส่งออกไปกัมพูชาทั้งในปี 2554 และเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของปี 2555

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลสินค้าหลักที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศกัมพูชา ปีพ.ศ. 2554 - 2555

| สินค้า                               | มูลค่าส่งออก<br>(ล้านเหรียญสหรัฐ) |                         | อัตราการขยายตัว<br>(ร้อยละ) |                         |
|--------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------|-----------------------------|-------------------------|
|                                      | 2554<br>(ทั้งปี)                  | 2555<br>(ม.ค.-<br>พ.ค.) | 2554<br>(ทั้งปี)            | 2555<br>(ม.ค.-<br>พ.ค.) |
| 1. ผัก ผลไม้ ของปรุงแต่งจากผัก ผลไม้ | 31.70                             | 68.20                   | 119.78                      | 187.55                  |
| 2. เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์      | 44.50                             | 15.60                   | 67.38                       | -10.12                  |
| 3. สินแร่โลหะ เศษโลหะ ผลิตภัณฑ์      | 38.40                             | 15.60                   | 53.42                       | -32.66                  |
| 4. เสื้อผ้าสำเร็จรูป                 | 15.00                             | 6.00                    | 163.36                      | 6.57                    |
| 5. ยื่อกระดาษและเศษกระดาษ            | 6.80                              | 3.20                    | 14.09                       | 12.21                   |
| 6. เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ    | 2.40                              | 2.90                    | 121.85                      | 1,514.62                |
| 7. ผลิตภัณฑ์โลหะ                     | 3.80                              | 2.30                    | 462.82                      | 984.31                  |
| 8. ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์      | 5.90                              | 1.70                    | 147.84                      | -35.72                  |
| 9. ผลิตภัณฑ์ยาสูบ                    | 2.40                              | 1.60                    | 625.89                      | 83.83                   |
| 10. พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช            | 8.80                              | 1.00                    | -81.57                      | -66.39                  |
| การนำเข้ารวมทั้งสิ้น                 | 176.00                            | 120.40                  | -18.12                      | 43.06                   |

ที่มา : สำนักพัฒนาการตลาดต่างประเทศ (2555)

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลสินค้าหลักที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศกัมพูชา ปีพ.ศ. 2554 - 2555 แสดงให้เห็นว่าสินค้าที่ไทยนำเข้าจากกัมพูชา 3 อันดับแรก ได้แก่ ผัก ผลไม้ของปรุงแต่งจากผัก ผลไม้ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ สินแร่โลหะ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์ การนำเข้ารวมของปี 2555 เป็นค่าลบ คือร้อยละ -18.12 แสดงว่าประเทศไทยการนำเข้าสินค้าจากกัมพูชาลดลง

#### 4.2.3 อัตราแลกเปลี่ยน

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2554) ได้สรุปอัตราแลกเปลี่ยนเงินเรียลของประเทศกัมพูชา ในรายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินราชอาณาจักรกัมพูชาปี 2554 และแนวโน้มปี 2555 ไว้ดังนี้

ตารางที่ 4.4 อัตราแลกเปลี่ยนเงินเรียลกัมพูชา ปีพ.ศ. 2550 - 2554

|                             | 2550  | 2551  | 2552  | 2553  | 2554  |
|-----------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| เรียล/ดอลลาร์สหรัฐ (เฉลี่ย) | 4,062 | 4,065 | 4,154 | 4,198 | 4,059 |
| เรียล/บาท (ณ สิ้นปี)        | 131   | 117   | 125   | 134   | 127   |

ที่มา: National Bank of Cambodia และ Economist Intelligence Unit (2556)

จากตารางที่ 4.4 อัตราแลกเปลี่ยนเงินเรียลกัมพูชาปีพ.ศ. 2550 – 2554 ซึ่งแสดงอัตราการแลกเปลี่ยนเรียลกัมพูชาต่อ 1 หน่วยสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐและเงินบาท

### 4.3 การค้าการลงทุนกับกัมพูชา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศกัมพูชา ไว้ในดัชนีและคู่มือการลงทุนราชอาณาจักรกัมพูชา โดยสรุปได้ ดังนี้

#### 4.3.1 มาตรการทางการค้า

##### 1. มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี

มาตรการนำเข้า ประเทศกัมพูชาไม่มีนโยบายการค้าเสรี โดยไม่มีการกำหนดโควตาการนำเข้าสินค้า ไม่มีการกำหนดข้อกีดกันทางการค้า แต่ผู้นำเข้าสินค้าต้องชำระภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงภาษีพิเศษอื่นๆตามที่กระทรวงการคลังของกัมพูชากำหนดไว้

สินค้าที่ห้ามนำเข้าประเทศกัมพูชา ได้แก่ วัตถุระเบิด อาวุธ รถยนต์และเครื่องจักรที่ใช้ในการทหาร เงินตรา ทอง เครื่องเงิน ยาและยาพิษ

มาตรการส่งออก ไม่มีข้อจำกัดในการส่งออก มีนโยบายส่งออกได้อย่างเสรี ยกเว้นสินค้าต่อไปนี้ ไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ เสื้อผ้าสำเร็จรูปและถุงมือ รองเท้า กุ้งแช่แข็ง ข้าว เปียรี และบุหรี สินค้าดังกล่าวต้องได้รับเอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าจากกรมสิทธิประโยชน์กัมพูชาเพื่อส่งออกสินค้าไปบางประเทศ และสินค้าส่งออก เช่น ข้าว ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ต้องได้รับเอกสารใบอนุญาตส่งออกจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา เนื่องจากเป็นสินค้าควบคุม

## 2. มาตรการทางภาษี

ภาษีนำเข้า ประเทศกัมพูชาจัดเก็บภาษีนำเข้าตามราคา CIF โดยใช้สกุลเงินเรียล โดยมีอัตราการเก็บภาษีนำเข้าแบ่งเป็น 4 อัตรา ดังนี้ สินค้าฟุ่มเฟือย เก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 35 เครื่องจักรและอุปกรณ์เก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 15 สินค้าชิ้นกลางเก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 7 และวัตถุดิบและสินค้าจำเป็น เก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0 นอกจากนี้รัฐบาลกัมพูชาได้กำหนดให้เก็บภาษีนำเข้าน้ำมันดีเซลในอัตราร้อยละ 15 และน้ำมันเบนซินให้เก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 35

ภาษีส่งออก สำหรับสินค้าทั่วไปประเทศกัมพูชาไม่มีการเก็บภาษีส่งออก แต่มีการเก็บภาษีส่งออกในสินค้าบางประเภท ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

**ตารางที่ 4.5 อัตราภาษีส่งออก**

| อัตราภาษี                       | สินค้า                                              |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------|
| ร้อยละ 0 ร้อยละ 5 และร้อยละ 10  | ไม้แปรรูป(อัตราภาษีแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของไม้) |
| ร้อยละ 10                       | ผลิตภัณฑ์ยางพารา                                    |
| ร้อยละ 0 และ ร้อยละ 10          | ปศุสัตว์                                            |
| ร้อยละ 0 ร้อยละ 10 และร้อยละ 50 | อัญมณี                                              |

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556)

## 3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประเทศกัมพูชาเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้านำเข้าทุกชนิดในอัตราร้อยละ 10

## 4. สินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า ได้แก่

- 1) สินค้าที่ผลิตตามโครงการส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจากสภาเพื่อการพัฒนา กัมพูชา (Council for the Development of Cambodia: CDC)
- 2) สินค้าที่ใช้เพื่อการบริจาค ทำบุญหรือการให้ความช่วยเหลือ
- 3) ทรัพย์สินที่ขนย้ายตามปกติของบุคคลทั่วไป
- 4) สินค้าที่เกี่ยวกับงานศพหรืองานแต่งงาน
- 5) สินค้าประเภทยากำจัดศัตรูพืช และยามาแมลง เครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตร (ยกเว้น รถแทรกเตอร์)
- 6) สินค้าที่มีข้อตกลงระหว่างประเทศให้ยกเว้นภาษีนำเข้า

#### 4.3.2 การลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนระหว่างประเทศกัมพูชากับไทย โดยสรุปได้ดังนี้ ประเทศไทยเริ่มเข้าไปลงทุนในประเทศกัมพูชาเมื่อปีพ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นประเทศที่ลงทุนในอันดับที่ 6 ของประเทศที่ลงทุนสูงสุดในกัมพูชา รองจากประเทศจีน ไต้หวัน เวียดนาม เกาหลีใต้ และมาเลเซีย อุตสาหกรรมหรือธุรกิจสำคัญที่ไทยไปลงทุนในประเทศกัมพูชา ได้แก่ การท่องเที่ยวและโรงแรม การเกษตร อาหาร สำเร็จรูป ไม้แปรรูป โรงไฟฟ้า โรงงานยา โรงพยาบาล สถาบันวิทยุและโทรทัศน์ และโรงงาน จำหน่ายก๊าซ LPG เป็นต้น

#### 4.4 การเมืองการปกครอง

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) สพพ. (2556) ได้กล่าวถึงการเมืองการปกครองของประเทศกัมพูชาโดยสรุปได้ ดังนี้ ประเทศกัมพูชามีระบอบการปกครองแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ คือ พระบาทสมเด็จพระบรมนาถ นโรดม สีหมุนี มีนายกรัฐมนตรี คือ สมเด็จอัครมหาเสนาบดีเดโช ฮุน เซน ชาติของประเทศกัมพูชา ตรงกับวันที่ 9 พฤศจิกายน กัมพูชาแบ่งเขตการปกครองเป็น 20 จังหวัด และ 4 กรุง ได้แก่ กรุงพนมเปญ กรุงไพลิน กรุงแกบ และกรุงสีหนุวิลล์ หรือกรุงกัมปงโสม

#### 4.5 การคมนาคมและโครงข่ายโลจิสติกส์

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) สพพ. (2556) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการคมนาคมและโครงข่ายโลจิสติกส์โดยสรุปได้ ดังนี้

##### 4.5.1 การคมนาคมและโครงข่ายโลจิสติกส์ทางบก

ถนนหลักของประเทศกัมพูชามี 7 สาย ซึ่งถนนสายสำคัญบางสายนี้ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศไทย ลาว และเวียดนาม โดยมีเส้นทางและระยะทางรวมที่แตกต่างกัน ดังนี้

- 1) ถนนหมายเลข 1 กรุงพนมเปญ - บาเวต ซึ่งเป็นชายแดนเชื่อมต่อกับประเทศเวียดนามที่ด่านมอกไบ ระยะทางรวม 167 กิโลเมตร เป็นเส้นทางจากกรุงพนมเปญ – กันดาล – ข้ามแม่น้ำโขง – เปรยแวง – สวายเรียง - บาเวต
- 2) ถนนหมายเลข 2 กรุงพนมเปญ - กันดาล - ตาแก้ว ระยะทางรวม 121 กิโลเมตร
- 3) ถนนหมายเลข 3 พนมเปญ – กันดาล – กัมปงสะปือ – ตาแก้ว – กัมปอต – สีหนุวิลล์ ระยะทางรวม 202 กิโลเมตร
- 4) ถนนหมายเลข 4 กรุงพนมเปญ – กัมปงสะปือ - เกาะกง จรดอ่าวไทยในเขตท่าเรือสีหนุวิลล์

ระยะทางรวม 226 กิโลเมตร

5) ถนนหมายเลข 5 กรุงเทพมหานคร – กันดาล – กัมปงชะนัง – โพธิ์สัตว์ – พระตะบอง – บันเตียเมียนเจย – ปอยเปต-อรัญประเทศ ซึ่งด่านพรมแดนนานาชาติปอยเปตเชื่อมต่อกับประเทศไทย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ระยะทางรวม 407 กิโลเมตร

6) ถนนหมายเลข 5 กรุงเทพมหานคร – กันดาล – กัมปงจาม – เสียมราชู – บรรจบถนน หมายเลข 5 อำเภอศรีโสภณ จังหวัดบันเตียเมียนเจย ระยะทางรวม 416 กิโลเมตร

7) ถนนหมายเลข 7 กัมปงจาม – เข้าสู่ชายแดนประเทศเวียดนาม – กระเจ – สดริงแตง – จรดด่านพรมแดนนานาชาติบ้านโอสวาย – เวียนคา ประเทศลาว เขตบริเวณแขวงจำปาศักดิ์ ระยะทางรวม 461 กิโลเมตร

การเดินทางในเมืองหลวง คือ กรุงเทพมหานคร ชาวกัมพูชานิยมใช้รถตุ๊กตุ๊กและจักรยานยนต์เป็นหลัก เนื่องจากเข้าซอย ถนนเล็กได้ง่าย

#### 4.5.2 การคมนาคมและโครงข่ายโลจิสติกส์ทางอากาศ

ประเทศกัมพูชามีสนามบินนานาชาติ 16 แห่ง โดยมีสนามบินสำหรับเครื่องบินพาณิชย์ที่บินเป็นประจำและเครื่องบินเหมาลำระหว่างประเทศ 2 แห่ง ได้แก่

1) สนามบินนานาชาติเสียมเรียบ ตั้งอยู่ในจังหวัดเสียมราชู กำหนดให้รองรับเครื่องบินได้ไม่เกินขนาดโบอิง 757 หรือบรรทุกผู้โดยสารไม่เกิน 200 ที่นั่ง ผู้กำหนดคือองค์การยูเนสโก

2) สนามบินนานาชาติพนมเปญ หรือสนามบินโปเชนตง สนามบินแห่งนี้มีสายการบินนานาชาติบินตรงถึง 9 เส้นทาง จาก 8 ประเทศ กำหนดให้รองรับเครื่องบินได้ถึงขนาด 500 ที่นั่งหรือโบอิง 747 นอกจากนี้ประเทศกัมพูชายังมีสนามบินขนาดเล็กอีก 3 แห่ง คือ สนามบินกัมปงโสม หรือสีหนุวิลล์ ใช้สำหรับการบินภายในประเทศ สนามบินเกาะกง อยู่ในระหว่างการปรับปรุง และสนามบินกาปงชนัง ใช้สำหรับการขนส่งสินค้า ตั้งอยู่ใกล้กับถนนหมายเลข 5 ทางทิศเหนือของกรุงเทพมหานคร

#### 4.5.3 การคมนาคมและโครงข่ายโลจิสติกส์ทางน้ำ

ประเทศกัมพูชามีท่าเรือนานาชาติ 3 แห่ง โดยเป็นท่าเรือรัฐวิสาหกิจ 2 แห่ง ได้แก่

1) ท่าเรือนานาชาติพนมเปญ ตั้งอยู่ห่างจากปากแม่น้ำโขงบริเวณชายฝั่งทะเลจีนใต้ของเวียดนามประมาณ 330 กิโลเมตร ความสามารถในการรองรับเรือแตกต่างกันตามฤดูน้ำหลากและฤดูแล้ง หรืออยู่ระหว่างเรือระหว่าง 2,000 ตันกับ 5,000 ตัน

- 2) ทำเรื่อนานาชาติสีหนุวิลล์ ตั้งอยู่ตอนใต้ของประเทศกัมพูชา ติดอ่าวไทยในบริเวณสีหนุวิลล์ เป็นท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียวของประเทศ โดยมีการปรับปรุงด้วยการวางคอนเทนเนอร์รอบท่าเรือน้ำลึกความยาว 240 เมตร มีการขยายพื้นที่จอดเรือความยาว 160 เมตร เพื่อรองรับเรือกินน้ำลึก 9 เมตร
- 3) ท่าเรือออกญามอง เป็นท่าเรือเอกชน ตั้งอยู่เขตจังหวัดเกาะกง ติดกับอ่าวไทย สามารถรองรับเรือระวางได้ 500 – 1,000 ตัน

#### 4.5.4 การคมนาคมและโครงข่ายโลจิสติกส์ทางราง

ทางรถไฟของประเทศกัมพูชาเป็นรางเดี่ยวขนาดกว้าง 1 เมตรความยาวทางรถไฟรวม 690 กิโลเมตร มี 2 สายสำคัญ ได้แก่

- 1) สายที่ 1 พนมเปญ – ตาแก้ว – กัมปอต – สีหนุวิลล์ ระยะทางรวม 264 กิโลเมตร
- 2) สายที่ 2 ปอยเปต – บ้านเตียเมียนเจย – พระตะบอง – โพธิ์สัตว์ – พนมเปญแต่ปัจจุบันใช้เดินรถไฟเพียงระยะทางจากพนมเปญ – บ้านเตียเมียนเจย ระยะทางรวม 2 กิโลเมตร